

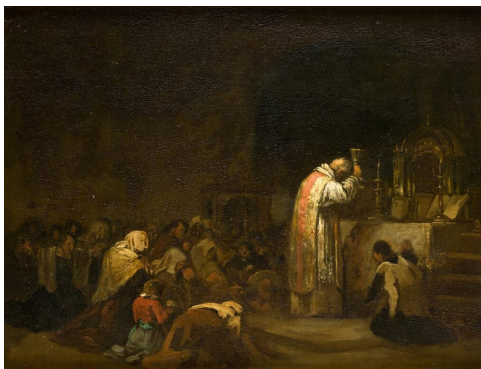

V nedeľu zbožné skutky konaj!

3. mája 2026 ✝ Cirkev

„Dávajte čo je Božie, Bohu!“

(Mt 22,21)

Eugenio Lucas Velázquez, Pozdvihovanie počas slávenia obety sv. omše

zdroj: wikimedia commons

Keď sa rozhlíadneme po svete, zvlášť vo veľkých mestách, zbadáme, že ľudia ustavične chodia po uliciach, jedni hore, druhí dolu, jeden pomaly kráča, druhý rýchlo, iný zas beží. Rukami nohami pracuje človek, pocestný tohoto sveta, len aby mohol udržať svoj život. Lež nielen za chlebom ponáhľajú sa ľudia, ešte viac ich ženie pôžitkárstvo: veľkú časť svojho zárobku premrhajú venovaním sa svojim telesným náruživostiam.

Uprostred takéhoto jarmočného hluku, uprostred borby života a úmornej práce svitá nám svätá nedeľa. Na veži zahlaholia zvony, ich ozvena sťa hlas Boží privoláva všetkým: dnes prestaňte s prácou a zaoberajte sa s nábožnými skutkami. „Spomeň človeče, aby si deň sviatočný svätil.“ Dosť ti bolo šesť dní pracovať pre svet, dnes slúž Pánu nebies. Dosť ti bolo šesť dní zarábať pre telo, dnes zarábaj pre svoju nesmrteľnú dušu. Čo nám osoží trápiť sa, zhromažďovať a ukladať, keď nám zahynie duša: stratenú dušu nenahradí nám celý svet.

Preto v nedeľu roľník nech odloží svoju kosu, remeselník nech odstráni svoj nástroj a vezmi do ruky modlitebnú knižku, id' do chrámu Božieho, zarob si dačo pre dušu, na ktorú si cez týždeň veľmi nepamätal, nedeľa síce je deň odpočinku, lež tento nedeľný odpočinok nespočíva v lenivom

zahálaní, lež v nábožnom cvičení.

V minulej kázni vyložil som prvú polovicu tretieho odkazu Božieho, v nedeľu odlož služobnú prácu; teraz vysvetlím druhú polovicu, s akými nábožnými skutkami máme sa v nedeľu zaoberať.

Pane večný Bože, ktorý si nám naložil, aby sme zasvätili siedmy deň: buď nám v túto hodinu učiteľom, aby sme tvojmu prikázaniu dobre porozumieť mohli. Najsvätejšie zamestnanie v nedeľu je zbožné počúvanie sv. omše.

Smrteľný človek dlžen je svojmu Pánu Bohu poklonou a vďakou. Čoby sme od rána do večera najpobožnejšími slovami oplývali, čoby sme toľko jazykov mali, koľko kvapiek je v mori, čoby nám srdce serafínskou láskou horelo, nekonečne veľkému Pánu Bohu predsa nemohli by sme dať hodnú poklonu a úctu. My ľudia len po ľudsky sa vieme Jemu klaňať, len ľudské úkony môžeme obetovať, lež vo sv. omši božské dary prinášame Bohu: Telo a Krv rany a Umučenie Krista Pána, samého jednorodeného Syna Božieho prinášame vo chvály vzdávajúcu obeť.

Každý nový deň, ktorý nám svitne, každý kúsok chleba, ktorý užijeme, každý dych, každý pohyb nášho srdca je dar Pána Boha. Na to je nedeľa, aby si sa poďakoval za tieto mnohonásobné Božie dary a učinil sa hodným nového požehnania Božieho. Mníška Františka Farnese premýšľala nad nespočetnými dobrodeniami, ktorými ju Boh neprestajne obohacoval, s hlbokým zahanbením dojatá zakryla svoju tvár a zvolala: „Čo mám dať Pánu za to všetko, čo mi On udelil?“ Ako tak v pocite svojej ničomnosti pred oltárom Pána vylievala svoje vrúcne modlitby, zjaví sa jej Matka Božia s Ježiškom na rukách a podávala jej do rúk božské dieťa, hovoriac: „Vezmi toto dieťa a to prines Bohu ako čo vďaky vzdávajúcu obeť.“ Tak je, najmilší, jedinou jednou sv. omšou môžeme splatiť všetky dobrodenia Božie. Preto obeť poklony a vďakyvzdania, t. j. sv. omšu v nedeľu nikdy nezameškaj!

Písané je: „Nielen chlebom sa živí človek, lež každým slovom, ktoré pochádza z úst Božích“ (porov. Mt 4,4). Tento božský príkaz nakladá každému veriacemu, aby v nedeľu nielen sv. omšu. lež i kázeň počúval. Kto je nezbehlý vo vierouke, nech počúva kázeň, aby sa naučil. Kto cíti, že zhrešil, nech počúva kázeň, aby sa napravil. Kto z milosti Božej ochránil svoju dušu pred väčším hriechom, nech počúva kázeň, aby sa stal dokonalejším.

Istý pobožný človek sťažoval sa svojmu duchovnému otcovi, že akokoľvek pozorne počúva kázeň, predsa nič si z nej nezapamätá. Duchovný otec mu takto odpovedal: „Vezmi tento zablatený kôš a prines mi v ňom vody z potoka.“ Ten človek začudoval sa nad týmto zvláštnym rozkazom, lež po krátkej úvahe predsa išiel na potok. S veľkou námahou načieral vody do toho koša, ponoril ho i sto ráz, nepodarilo sa mu. Vrátil sa ku kňazovi, že nemohol vyplniť jeho žiadosť, voda vraj vždy vytekla z koša. „Vidíš priateľu, voda vytekla, ale kôš sa očistil. Hľa, tak je to i s tebou pri tej kázni: len počúvaj kázeň vždy s nábožnou dušou, srdce ti bude vždy čistejšie, čo si ju i nezapamätáš.“ Dobre teda hovorí Sv. Písmo: „Kto je z Boha ten počuje slovo Božie“ (porov. Jn 8,47).

Medzi nedeľné nábožné zamestnania patria i tie pobožnosti, ktoré sa popoludní konajú v kostole: večiereň, litánie, ruženec, krížová cesta, pobožnosť pred vyloženou Najsvätejšou Sviatosťou oltárnou. Mnohí si myslia, že keď predpoludním boli na sv. omši, že popoludnie je už ich, že vtedy sú už dovolené i roztopašnosti: hulákajú po krčmách, zabávajú sa oplzlými rečami, pijatike niet konca-kraja, tisíc a tisíc hriechov sa dopúšťajú v nedeľu. Ó, ty úbohá nedeľa i Ó ty spravodlivý Bože! Nuž na toto si ty ustanovil nedeľu? – Ale mnohí mi namietnu: nuž či ani v tú nedeľu nie je dovolené priateľsky sa pozabávať, užitočne sa občerstviť? Áno, dovolené je, len nech to ide slušne, nech to druhého v pobožnosti neruší, nech to neslúži k pohoršeniu a zvlášť nech sa to nekoná počas Božích služieb.

Tretie prikázanie Božie nie to hovorí, aby si dopoludnia svätzil, ale tak nakladá, aby si deň sviatočný svätzil a uctil. Kto chce teda tento príkaz dokonale plniť, ten musí celú nedeľu svätitiť. Hospodár zaiste nebol by spokojný s tým sluhom, ktorý by mu chcel len dopoludnia pracovať, odpoľudnia by však len ležošil. Myslím, že ani Pán Boh nie je spokojný, keď Jemu v nedeľu len dopoludnia slúžime, druhú polovicu toho dňa však rôznymi roztopašnosťami premrháme. Naozaj len v Súdny deň sa ukáže, kto či je, či Boží a či diablov; ja čo zväčša už teraz by som vedel vylúčiť dobrých spomedzi zlých: len na to by som hľadel, kto zvykol chodiť na odpoľudňajšie Božie služby. Lebo vec tak sa má: na sv. omšu i tí ani horliví ani chladní kresťania tiež chodia, vytŕčajú sa, odpoľudnia však idú do kostola len dobrí kresťania, synovia diabla ale doma spia, hrajú sa, hrešia, chodia za zábavami, za obchodom. Takýmto by som chcel hromovým hlasom zahučať: „Nedeľa je deň Pána, a nie deň kupčenia!“

Dobre hovorí istý učiteľ mravov: „Keď sa modlíme, vtedy zhovárame sa s Bohom, keď však nábožné knihy čítame, vtedy Boh sa zhovára s nami.“ Preto vrelo odporúčam čítanie nábožných kníh. V nedeľu popoludní zídu sa členovia rodiny, susedia, priatelia a rozumnejší z nich vezme Evanjelium, život Svätých, Nasledovanie Krista alebo inú poučnú knihu a dačo z nej tým zhromaždeným nahlas prečíta. Známa vec je, že mnohí Svätí čítaniu zbožných kníh môžu ďakovať za svoje obrátenie. Tak sa obrátil i sv. Ján Kolumbán. Raz skôr prišiel domov z úradu ako inokedy, obed ešte nebol hotový. Začal nepekne zlorečiť, všetko hádzal. Nábožná manželka odprosovala ho, aby len vyčkal, kým prikryje stôl a prinesie jedlo, zatiaľ dala mu do ruky životopis Svätých, aby niečo prečítal.

On však knihu o zem hodil, len ďalej zúrnil vo svojom hneve. Predsa však sa obmäkčil, zdvihol knihu a začal z nej čítať. Z nariadenia Božieho otvoril životopis Márie Egypťskej, životopis tejto kajúcnice natoľko ho dojal, že vstúpil do seba a zaumienil si, že premôže svoju prchkosť, čo i skutkom dokázal, stal sa z neho veľký Svätý.

Skutočne dobrá kniha je opravdivá duševná lekára: nájdeme v nej liek na každú chorobu duše; kniha je opravdivá pokladňa, ako z bane vykopávajú zlato, striebro, tak z dobrých kníh môžeme nazhromaždiť pokladov pre nesmrteľnú svoju dušu. Konečne svätme nedeľu konaním skutkov milosrdenstva. Prví kresťania nikdy nešli na sv. omšu bez milodaru. Kto čo mohol: chleba, vína, ovocia, peniaze položil na oltár. Z toho dostal kňaz jednu čiastku, ostatné bolo rozdelené medzi

chudobných, odtiaľto pochádza zvyk chodiť v kostole so zvončekom. Ak teda máte v obci biedu trpiaceho, utiahnutého chudobného, udeľte mu zo svojej lepšej živnosti, aby sa i ten úbožiak radoval v tú sv. nedeľu. V deň Pána navštívte chorých, potešte zarmútených a kedy-tedy zájdite i na cintorín, niekoľkými Otčenášmi sa i na zomrelých rozpamätajte.

Takto zbožne zasväť ten deň svätý: prestaň konať služobné práce a zaoberaj sa s nábožnými vecami. Vtedy splní sa ti prisľúbenie Pána: „Dám vám dažďa v svojom čase, zem vydá svoju úrodu, stromy zaplnia sa ovocím. Mlatba trvať bude do oberačky, oberačka trvať bude do sejby, najete sa chleba do sýtosti, bez bázne budete bývať v svojej zemi, svoj príbytok postavím medzi vás. Medzi vami chodiť budem a vaším Bohom budem. (porov. Lv 26,1–12). Amen.

Text kázne vyšiel pôvodne v knihe Katechizmus v kázňach, II. zväzok – O prikázaniach, ktorú napísal Jozef Baráczius, dekan-farár v Szendrő, dnešné Maďarsko, do slovenčiny preložil slovenský kňaz Viktor Milan, farár v obci Krivá na Orave a knižne vydal v Ružomberku 1921; pre uverejnenie na stránke Christianitas.sk bola kázeň ešte mierne upravená redakciou.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/v-nedelu-zbozne-skutky-konaj/>